

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΘΡΑΚΗ

Εισήγηση Προέδρου ΠΕΔ ΑΜ-Θ

Εισαγωγή

Η παρούσα εισήγηση διατυπώνεται προκειμένου να αναδείξει συμπυκνωμένα τις θέσεις της πρωτοβάθμιας ΤΑ για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες που πρέπει να υπάρξουν στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ. Η χρονική στιγμή διατύπωσης των θέσεων αυτών, συμπίπτει με την πραγματοποίηση με πρωτοβουλία της Κυβέρνησης Συνεδρίων σε κάθε Περιφέρεια με επιδιωκόμενο στόχο την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Επιδίωξη μας αποτελεί, να συνεισφέρουμε με τις θέσεις μας ως Τοπική Αυτοδιοίκηση, στον προσδιορισμό όλων εκείνων των κρίσιμων παραγόντων που θα συμβάλουν καθοριστικά στην επανεκκίνηση της αναπτυξιακής διαδικασίας στην Περιφέρειά μας.

Στο πλαίσιο αυτό, η εισήγηση περιλαμβάνει τις θέσεις της ΤΑ για:

- Το Συνέδριο που πρόκειται να πραγματοποιηθεί, παραθέτοντας απόψεις στην κατεύθυνση ανάδειξης και συζήτησης ουσιαστικών ζητημάτων αλλά και διαδικασιών, για να είναι αποτελεσματικό.
- Την αναπτυξιακή στρατηγική στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ, αναφέροντας το πλαίσιο στόχων αλλά και τη μορφή τόσο του αναπτυξιακού προτύπου όσο και της αναγκαίας χωρικής οργάνωσης.
- Τις βασικές παρεμβάσεις που κρίνεται σκόπιμο να προκριθούν για υλοποίηση προκειμένου να «υπηρετηθεί» η προαναφερόμενη στρατηγική.
- Το πλαίσιο μέτρων που κρίνονται αναγκαία για την ενίσχυση δράσεων επιχειρηματικότητας τόσο σε περιφερειακό όσο και σε τοπικό επίπεδο.

Το σύνολο των προαναφερόμενων θέσεων βασίζεται στις κατά καιρούς εισηγμένες Αποφάσεις της ΠΕΔ για κρίσιμα ζητήματα που συζητήθηκαν διεξοδικά με τη συμμετοχή όλων των Δημάρχων, όπως ήταν η αναθεώρηση του υφισταμένου Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) και η στρατηγική για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, ειδικότερα δε η εξειδίκευση του Επιχειρησιακού Προγράμματος της ΠΑΜ-Θ, τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) της πολιτιστικής διαδρομής της Εγνατίας Οδού. Οι θέσεις αυτές εμπλουτίστηκαν στο πλαίσιο του διαλόγου που υπήρξε και με αφορμή τη Γενική Συνέλευση της ΠΕΔ.

Α. Προτάσεις της ΠΕΔ για τα χαρακτηριστικά του Συνεδρίου στην ΠΑΜ-Θ με θέμα την παραγωγική ανασυγκρότηση της Χώρας

1. Η πρόταση της Κυβέρνησης για την υλοποίηση συνεδρίου σε κάθε περιφέρεια της Χώρας συνδυάζεται όπως τονίζεται με την προσπάθεια της διαμόρφωσης Σχεδίου για την παραγωγική ανασυγκρότηση της Χώρας.
2. Στο πρόσφατο παρελθόν, κατά την περίοδο της κρίσης, πραγματοποιήθηκε το Αναπτυξιακό Συνέδριο Περιφέρειας ΑΜ-Θ για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και ακολούθησαν πάνω από 10 θεματικές εκδηλώσεις και εργαστήρια. **Η πρόταση για νέο συνέδριο δεν φαίνεται να συνδυάζεται με την αξιολόγηση των προηγθέντων ως προς τα αποτελέσματα που έχουν παραχθεί.**

Επίσης, σχετικά πρόσφατα μετά από εξαντλητική διαβούλευση, η συντριπτική πλειονότητα των Φορέων της Περιφέρειας συμφώνησε σε ένα νέο σχέδιο Περιφερειακού Χωροταξικού

- Πλαισίου για την ΑΜ-Θ, το οποίο υπερψηφίστηκε από τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου. Σε αυτό προσδιορίζονται με προοπτική 15 ετών (περάσανε ήδη τα 3 χρόνια) οι βασικές προτεραιότητες και στρατηγικές επιλογές, φτάνοντας σε επίπεδο έργων, για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη στην ΑΜ-Θ. Δυστυχώς η όλη διαδικασία δεν έχει ολοκληρωθεί από πλευράς Κυβέρνησης.
3. Το συνέδριο στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ πρόκειται να πραγματοποιηθεί σε ένα οικονομικό περιβάλλον με κύρια χαρακτηριστικά μέχρι σήμερα όπως: Ύφεση, Ανεργία, Φτωχοποίηση, Μετανάστευση Νέων.
  4. Σε αυτή τη κρίσιμη περίοδο δεν επιτρέπεται να ξοδεύουμε ενέργεια για καταγεγραμμένα οράματα, ούτε για επαναλαμβανόμενες αόριστες εξαγγελίες και υποσχέσεις. Στο συνέδριο αυτό πρέπει **να υπάρξει αποτέλεσμα**, να πάρει πολλά βήματα παραπέρα:
    - Είναι απαραίτητο να γνωρίσουμε το αποτύπωμα της ύφεσης και την ανθεκτικότητα ή μη του παραγωγικού προτύπου στην ΑΜ-Θ, αλλά κυρίως **όλα τα κρίσιμα ζητήματα που συνδυάζονται με την κρίση**. Ταυτόχρονα στο συνέδριο πρέπει να παρουσιασθούν οι **βασικοί συντελεστές-κλειδιά** για την αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων.
    - -Οι προτάσεις, που θα εξειδικεύουν τις προτεραιότητες, πρέπει να έχουν ορίζοντα 10ετίας (τρέχουσα και επόμενη προγραμματική περίοδος) και η αναφορά τους να γίνει ολοκληρωμένα υπό τύπον Οδικού Χάρτη, δηλ. **για κάθε πρόταση να υπάρχει: σαφής περιγραφή, στοιχεία ωριμότητας, χρονοδιάγραμμα, προσέγγιση πηγών χρηματοδότησης**.
  5. Ως ΠΕΔ ΑΜ-Θ μέσα από τα Συλλογικά μας Όργανα φιλοδοξούμε, τις βασικές μας στρατηγικές όπως τις έχουμε εντοπίσει ήδη με αποφάσεις μας (π.χ. ΕΣΠΑ, ΠΠΧΣΑΑ κλπ.), να τις εξειδικεύσουμε σε έργα-παρεμβάσεις **βασικών προτεραιοτήτων**. Στη συνέχεια να στείλουμε άμεσα τις προτάσεις μας σε όλα τα αρμόδια Υπουργεία, Κεντρικούς και περιφερειακούς Φορείς, ώστε να υπάρξει επιμερισμός ανά τομέα ευθύνης και κατάλληλη προετοιμασία από μέρους τους. Ταυτόχρονα ο χρόνος αυτός θα είναι χρόνος διαβούλευσης και συνεργασίας με κάθε συναρμόδιο φορέα. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η προσέγγιση από τα «κάτω προς τα επάνω» και εξασφαλίζεται ως εκ τούτου σε μεγαλύτερο βαθμό η επιτυχία της υλοποίησης των αποφάσεων του Συνεδρίου.
Το αποτέλεσμα της προαναφερθείσας διαδικασίας επιθυμούμε να ανακοινώσει μεταξύ των άλλων η Κυβέρνηση στο Συνέδριο. Τα τελικά συμπεράσματα αφού διατυπωθούν, θα ενσωματωθούν στο τελικό Σχέδιο για την παραγωγική ανασυγκρότηση της Χώρας.
  6. Αναγνωρίζουμε τη σημασία της ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και των ιδιωτικών επενδύσεων στην περιφέρειά μας. Η ενότητα αυτή πρέπει να τύχει της ανάλογης αντιμετώπισης στο επικείμενο συνέδριο με την παρουσίαση ενός ξεκάθਾਰου πλαισίου προτάσεων για: πρόσκληση του ιδιωτικού τομέα, προσέλκυση κεφαλαίων για άμεσες επενδύσεις και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Ιδιαίτερη αξία θα προσέδιδε η άμεση συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών στις διαδικασίες του συνεδρίου, **με την παρουσίαση για όλη την Περιφέρεια, ώριμων επενδυτικών σχεδίων από τους ίδιους τους συντελεστές**.
  7. Με τις πρωτοβουλίες μας αυτές θέλουμε να εκφράσουμε την αγωνία μας και να συμβάλλουμε στην παραγωγική ανασυγκρότηση της περιφέρειάς μας και της Χώρας. Αγωνία η οποία διαμορφώνεται από την αντίληψη και την εμπειρία μας εξαιτίας της δραστηριοποίησης της ΤΑ στο τοπικό επίπεδο και η οποία αντίληψη αποκτά περιφερειακή διάσταση με την συνεργασία των 22 Δήμων μέσα από την ΠΕΔ.

Β. Θέσεις¹ της ΠΕΔ για την αναπτυξιακή στρατηγική στην ΑΜ-Θ

1. Ως βασικός αναπτυξιακός στόχος της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης (ΠΑΜ-Θ) σύμφωνα και με τις πρόσφατες αποφάσεις των συλλογικών οργάνων της Αυτοδιοίκησης (Περιφερειακό Συμβούλιο, ΠΕΔ ΑΜ-Θ), ορίζεται η σταδιακή ανασυγκρότηση και ο εκσυγχρονισμός του παραγωγικού της προτύπου και η διατήρηση και κατά το δυνατόν εμπάθυνση της κοινωνικής συνοχής, σε περιβάλλον αυξανόμενου ανταγωνισμού, ύφεσης και κρίσης, με την αξιοποίηση των πόρων της Περιφέρειας, την κινητοποίηση των υφισταμένων αλλά και νέων κοινωνικών συλλογικοτήτων και την αξιοποίηση της γεωγραφικής της θέσης.

Με βάση τα παραπάνω, η αναπτυξιακή στρατηγική της ΠΑΜ-Θ θα πρέπει εκ των πραγμάτων να κινηθεί σε ένα διπλό πλαίσιο στόχων.

Στο πρώτο επίπεδο, θα πρέπει να δρομολογηθούν διαδικασίες ενίσχυσης των θετικών προοπτικών και δυνατοτήτων της Περιφέρειας ΑΜ-Θ, με άμεσο στόχο την ανάσχεση, κατά το δυνατόν, της ύφεσης και της ανεργίας και τη συγκράτηση και ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του πληθυσμού της.

Στο δεύτερο επίπεδο, θα πρέπει να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την επανεκκίνηση της αναπτυξιακής διαδικασίας και την εξισορρόπηση των περιφερειακών ανισοτήτων. Η επανεκκίνηση της αναπτυξιακής διαδικασίας θα πρέπει να συνδέεται με τη στροφή σε ένα νέο παραγωγικό πρότυπο, στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των υφιστάμενων παραγωγικών δομών, δημιουργώντας όμως ταυτόχρονα τις δυνατότητες ανασυγκρότησής τους. Η στροφή της παραγωγής και της απασχόλησης από τον τριτογενή τομέα –των υπηρεσιών και της κατανάλωσης– σε μια παραγωγική διάρθρωση που θα αξιοποιεί τα στρατηγικά πλεονεκτήματα του πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με τις δυνατότητες στοχευμένης ανάπτυξης του τουρισμού και του εμπορίου, θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση αυτής της διαδικασίας. Παράλληλα, θα πρέπει να ενισχυθούν οι δομές που αυξάνουν την προστιθέμενη αξία και τη συνέργεια μεταξύ των επιμέρους παραγωγικών δομών.

Οι υποδομές που θα στηριχθούν στην Περιφέρεια, μέσα και από τα αναπτυξιακά προγράμματα, θα πρέπει να είναι αυτές που μετατρέπουν την αναπτυξιακή αυτή δυναμική σε ουσιαστικό συγκριτικό πλεονέκτημα, στηρίζοντας την εξωστρέφεια των παραγωγικών δραστηριοτήτων και συμβάλλοντας στην αύξηση των εμπορευματικών ροών με στοχευμένο τρόπο.

Τα δύο αυτά επίπεδα δεν μπορεί βεβαίως να είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους, αλλά οφείλουν να βασίζονται σε έναν συνεκτικό σχεδιασμό, ο οποίος θα αναπροσανατολίζει και θα ιεραρχεί συνολικούς και ενδιάμεσους στόχους και δράσεις.

Για την επίτευξη των στόχων του αναπτυξιακού προτύπου της Περιφέρειας ΑΜ-Θ κρίνεται απαραίτητο να αναληφθούν δράσεις σχετικές με την υλοποίηση στρατηγικών επιλογών:

- για την αξιοποίηση των σημαντικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων ως μέρος της ταυτότητας της Περιφέρειας,
- για την αειφορική χρήση του υδατικού δυναμικού σε συνδυασμό με τα απαραίτητα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας,
- για τη βιώσιμη εκμετάλλευση του υφιστάμενου ορυκτού πλούτου,

¹ Αναλυτική αναφορά των θέσεων της Α' Θμιας Αυτοδιοίκησης σχετικά με τις στρατηγικές περί τα μείζονα αναπτυξιακά ζητήματα στην ΑΜ-Θ περιλαμβάνεται στις Αποφάσεις του [ΑΣ της ΠΕΔ](#) και της [ΠΕΑΣ ΑΜ-Θ](#) για την διατύπωση γνώμης αντιστοίχως επί του 1^{ου} και 2^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης του ΕΠ ΑΜ-Θ 2014-2020 καθώς και στις Αποφάσεις του [ΑΣ της ΠΕΔ](#) και του [Περιφερειακού Συμβουλίου ΑΜ-Θ](#) για τη γνωμοδότηση επί της Β' φάσης της μελέτης αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ. Επίσης στην εξειδίκευση των θέσεων αυτών συμβάλλει σημαντικά και το κείμενο που αφορά στην [Περιφερειακή Στρατηγική Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης \(RIS3\)](#).

- για την αξιοποίηση των σημαντικών ενεργειακών πόρων και υποδομών σε όλους τους τομείς,
  - για την ενίσχυση των μεταφορικών υποδομών και την περαιτέρω ανάπτυξη του διαμετακομιστικού εμπορίου με τη δημιουργία εμπορευματικών κέντρων συνδυσασμένων μεταφορών,
  - για την ενίσχυση και ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα,
  - για την ανασυγκρότηση του δευτερογενή τομέα και μετασχηματισμό του σε σημαντικό βιομηχανικό πόλο,
  - για την ενίσχυση και ανασυγκρότηση του τουρισμού με στροφή στην ποιότητα και μετασχηματισμό της περιφέρειας σε τουριστικό προορισμό αριστείας,
  - για την ενίσχυση της διασύνδεσης των διαφόρων παραγωγικών τομέων και την εισαγωγή της καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα,
  - για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων ολόκληρης της περιφέρειας.
2. Από τη διατύπωση των στρατηγικών για τους κύριους αναπτυξιακούς τομείς προκύπτει η αναγκαιότητα διαμόρφωσης μίας χωρικής οργάνωσης η οποία θα εξυπηρετεί και θα ικανοποιεί την εκπλήρωση αυτών των στρατηγικών κατευθύνσεων για την αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Περιφέρειας ΑΜ-Θ. Οι γενικοί αυτοί στόχοι συγκεκριμενοποιούνται στο χώρο:
- Με τη συγκρότηση ενός ισόρροπου και διαφοροποιημένου δικτύου πόλων διαπεριφερειακής σημασίας.
  - Με την οργάνωση της ανάπτυξης της ενδοχώρας της Περιφέρειας μέσω της συγκρότησης λειτουργικών αναπτυξιακών ενοτήτων για την άμβλυνση των ανισοτήτων – μια στρατηγική που πραγματοποιείται ιδιαίτερα μέσω:
    - Της ενίσχυσης, βελτίωσης και ισχυροποίησης των οικιστικών κέντρων σε όλα τα επίπεδα,
    - Της ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου συμπλέγματος παραγωγικών δραστηριοτήτων που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα των αναπτυξιακών ενοτήτων,
    - Της ενίσχυσης της προσπελασιμότητας των οικιστικών κέντρων, με κατάλληλες κατά περίπτωση συνδέσεις που αξιοποιούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις υφιστάμενες μεταφορικές υποδομές.
  - Με τη στοχευμένη ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών, του ορεινού χώρου και των ενδιάμεσων πεδινών περιοχών.
  - Με τη συγκρότηση ενός δικτύου ανάδειξης και προστασίας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.
  - Με τη βιώσιμη αξιοποίηση του δυναμικού ΑΠΕ της ΠΑΜ-Θ.
  - Με την αξιοποίηση και τη στοχευμένη ανάπτυξη των μεταφορικών υποδομών και των διασυνοριακών διασυνδέσεων και την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας.

Η δομή του προτύπου χωρικής ανάπτυξης οργάνωνεται γύρω από τον παραδοσιακό άξονα ανάπτυξης της Περιφέρειας, Ανατολής - Δύσης καθώς επίσης και με βάση την ισχυροποίηση των πέντε αναπτυξιακών αξόνων Βορρά-Νότου, που ταυτίζονται με τους πέντε κάθετους μεταφορικούς άξονες, ώστε να εκφραστεί η διασυνοριακή και διαπεριφερειακή δυναμική της Περιφέρειας.

Στους κόμβους των κάθετων αξόνων με τον βασικό διαμήκη άξονα αναπτύσσονται τα πέντε σημαντικότερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, που αποτελούν και τις έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων. Οι δύο εξ αυτών, Καβάλα και Αλεξανδρούπολη, ως διεθνείς λιμενικές πύλες ενισχύουν τον ρόλο των αντίστοιχων κάθετων αξόνων ως απόληξη των διασυνοριακών δικτύων, ενώ η σύνδεση της Κομοτηνής με το Ησκονο αυξάνει τις ροές προς τις πύλες αυτές, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα την Κομοτηνή όχι μόνο ως διοικητικό

αλλά και ως κέντρο διασυνοριακής και διεθνούς συνεργασίας. Πάνω σε αυτή την ισχυρή δομή συναρτώνται, στον παράκτιο και στον ορεινό χώρο, δευτερεύοντες άξονες περιφερειακής εμβέλειας που συνδέουν τους βασικούς πόλους της Περιφέρειας με μικρότερα αστικά κέντρα. Οι βιώσιμες αναπτυξιακές ενότητες στον παράκτιο και στον ορεινό χώρο συγκροτούνται γύρω από αυτά τα κέντρα, τα οποία αναλαμβάνουν ειδικό ρόλο ανάλογα και με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, σε μια κατά βάση αξονική διάταξη κατά μήκος των δευτερευόντων περιφερειακών αξόνων. Στον πεδινό χώρο, οι βασικοί πόλοι της Περιφέρειας οργανώνουν γύρω τους ένα ισχυρό δίκτυο εξαρτήσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα, όπου συγκροτούνται τα δίκτυα αλληλοσυμπλήρωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Αυτή η οργάνωση διαχέεται σε μικρότερα οικιστικά κέντρα, γύρω από τα οποία συγκροτούνται οι βιώσιμες αναπτυξιακές ενότητες του αγροτικού χώρου.

Οι προαναφερόμενες επιδιώξεις – στοχεύσεις αποτελούν τον πυρήνα ενός Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου το οποίο σύμφωνα με τον Νόμο 4447/2016 και ειδικότερα το άρθρο 6, παράγραφο 4 αυτού, θα πρέπει να συνοδεύεται από Πρόγραμμα Έργων, Ενεργειών και Προτεραιοτήτων, στο οποίο εξειδικεύονται οι απαιτούμενες για την εφαρμογή τους ενέργειες, έργα, ρυθμίσεις, μέτρα και προγράμματα, καθώς και οι φορείς και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής τους. Σύμφωνα δε με την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου, τα έργα και οι δράσεις που προωθούν την εφαρμογή των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων περιλαμβάνονται κατά προτεραιότητα στο αναπτυξιακό πρόγραμμα κάθε Περιφέρειας.

Δεδομένης της άμεσης και ορθής συσχέτισης και συνέργειας του χωροταξικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού, καθίσταται αναγκαία η επικαιροποίηση του υφισταμένου από το 2003 ΠΠΧΣΑΑ, προκειμένου να ανταποκρίνεται και να ικανοποιεί τις σημερινές κατευθύνσεις και προτεραιότητες για την ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ.

Γ. Προτεινόμενα έργα – παρεμβάσεις βασικών προτεραιοτήτων για υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής στην ΑΜ-Θ

1. Αξιοποίηση, Ανάδειξη και Προστασία των Φυσικών και Πολιτιστικών Πόρων

- Αποκλεισμός με απόλυτη κατηγορηματικότητα των εξορυκτικών δραστηριοτήτων (χρυσός, λιγνίτης, τύρφη) καθώς και της δημιουργίας πλωτού ή χερσαίου τερματικού σταθμού εκφόρτωσης, αποθήκευσης και αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου στην περιοχή του νέου λιμένα της Καβάλας, που έχουν μείζονες περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις και δεν συνάδουν με το αναπτυξιακό πρότυπο της περιφέρειας, ενώ έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τις εκφρασμένες απόψεις των τοπικών κοινωνιών (αποφάσεις και ψηφίσματα δημοτικών συμβουλίων, περιφερειακού συμβουλίου, τοπικών φορέων κλπ).
- Έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων μετά την εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και η κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές που ανήκουν στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών (ΕΣΠΠ).
- Επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν από τις κατευθύνσεις των ΚΥΑ ή των προτεινόμενων ΠΔ για τις παραπάνω περιοχές (συγκρούσεις με παραγωγικές δραστηριότητες όπως κτηνοτροφία, τουρισμός κλπ).
- Η ανασυγκρότηση και βελτιστοποίηση των μεθόδων εξόρυξης του κύριου κλάδου της Περιφέρειας, αυτού των μαρμάρων, με παράλληλη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στο επίπεδο της προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος και του τοπίου.
- Συγκρότηση ενός δικτύου συνδυασμένης ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας, για την προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου, καθώς και για την ανάληψη

των επιμέρους δράσεων αποκατάστασης, ανάπλασης και διαχείρισης τοπίων, φυσικών στοιχείων, αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων. Το δίκτυο αυτό περιλαμβάνει τη συγκρότηση και ενίσχυση:

- ο του Τόξου Υγροβιοτόπων και Αρχαιολογικών Χώρων,
- ο του Τόξου Ποταμού Νέστου - Ορεινής Ροδόπης,
- ο του Οικολογικού - Πολιτιστικού Τόξου Ποταμού Έβρου,
- ο της Πολιτιστικής Διαδρομής της Εγνατίας Οδού,

καθώς και άλλα συμπληρωματικά δίκτυα και διαδρομές. Το δίκτυο αυτό συμπληρώνεται και ενισχύεται με την ανάδειξη των παραδοσιακών οικιστικών συνόλων της περιφέρειας.

2. Διαχείριση Υδατικών Συστημάτων

Αντιπλημμυρική προστασία

- Προώθηση μελέτης του συνολικού αντιπλημμυρικού - αποστραγγιστικού συστήματος του ποταμού Έβρου, μέσω ολοκληρωμένης, διακρατικής θεώρησης της υδραυλικής λειτουργίας του συστήματος των ποταμών, τάφρων, αναχωμάτων και αντλιοστασίων, καθώς και του συνολικού συστήματος διαχείρισης υδάτων από τις τρεις χώρες (Ελλάδα, Βουλγαρία, Τουρκία).
- Κατασκευή των ιδιαίτερα κρίσιμων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας στον ποταμό Έβρο και, συμπληρωματικά, στους μικρότερους ποταμούς Άρδα και Ερυθροπόταμο.
- Κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων στα τενάγη Φιλίππων και στην περιοχή Οχυρού Κ. Νευροκοπίου.

Άρδευση

- Ολοκλήρωση - Κατασκευή φραγμάτων και αντίστοιχων αρδευτικών δικτύων.
- Έργα τεχνητού εμπλουτισμού υδροφόρου ορίζοντα σε παράκτιες περιοχές όπου σημειώνεται διείσδυση θαλασσινού νερού στον υπόγειο υδροφόρο.
- Εκσυγχρονισμός παλαιών δικτύων άρδευσης αλλά και περαιτέρω επέκταση σε νέες ζώνες των αγροτικών εκτάσεων με αρδευτικά δίκτυα.
- Κατασκευή ταμιευτήρων νερού και υδατοδεξαμενών σε διάφορες περιοχές της ΠΑΜ-Θ.

Διάβρωση ακτών

Υλοποίηση των απαραίτητων έργων στις περιοχές όπου απαιτούνται κατά προτεραιότητα παρεμβάσεις για την προστασία από τη διάβρωση:

- Ποταμός Έβρος (περιοχή Δέλτα).
- Παραλιακή ζώνη Αλεξανδρούπολης.
- Παραλιακή ζώνη του Εθνικού Πάρκου ΑΜ-Θ.
- Ποταμός Νέστος (περιοχή Δέλτα).
- Ακτή Ραψάνης (Δήμος Καβάλας).
- Παραλιακή ζώνη από Νέα Πέραμο έως παραλία Οφρυνίου (Δήμος Παγγαίου).

3. Υποδομές - Ολοκληρωμένα Δίκτυα Μεταφορών

Διευρωπαϊκό / Διαπεριφερειακό οδικό δίκτυο

Για την ολοκλήρωση του διευρωπαϊκού / διαπεριφερειακού οδικού δικτύου σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους στο επίπεδο των μεταφορών και του προταθέντος κατά τη διαβούλευση του ΠΠΧΣΑΑ προτύπου χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας ΑΜ-Θ απαιτούνται:

- Ολοκλήρωση του κάθετου άξονα της Εγνατίας Οδού: Τμήμα Αρδάνιο - Καστανιές - Ορμένιο) και αναβάθμισή του από το εκτεταμένο (comprehensive) στο κύριο (core) διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο.
- Κατασκευή νέου οδικού άξονα Καβάλα - Δράμα - Σέρρες (Ε61) σε συνδυασμό με τον κλάδο προς Αμφίπολη και ένταξή του στο κύριο (core) διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο.
- Κατασκευή του κάθετου άξονα της Εγνατίας Οδού: Ξάνθη - Εχίνος - ελληνοβουλγαρικά σύνορα.
- Βελτίωση κάθετου άξονα Εγνατίας Οδού: Δράμα - Κάτω Νευροκόπι - Εξοχή - ελληνοβουλγαρικά σύνορα με σκοπό την ένταξή του στο εκτεταμένο (comprehensive) διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών.

Στο πλαίσιο εξυπηρέτησης των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας ΑΜ-Θ απαιτούνται βελτιώσεις στο πρωτεύον περιφερειακό οδικό δίκτυο:

- Παλαιά εθνική οδός (Θεσσαλονίκη) - Καβάλα - Ξάνθη - Πόρτο Λάγος - Κομοτηνή - Σάπες - Αλεξανδρούπολη - Φέρες (Ε.Ο. 2).
- Παλαιά εθνική οδός Ξάνθης - Κομοτηνής μέσω Ιάσμου.
- Παλαιά εθνική οδός Δράμα - Παρανέστι - Σταυρούπολη - Ξάνθη (Ε.Ο. 14).

Στις αναγκαίες παρεμβάσεις στο πρωτεύον περιφερειακό οδικό δίκτυο περιλαμβάνονται και οι απαραίτητες συνδέσεις για την ενίσχυση του ρόλου της Εγνατίας με τα υπόλοιπα μεταφορικά δίκτυα, τις συνδέσεις της οδού με σημαντικούς χώρους παραγωγικών - οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς και η αναβάθμιση εντοπισμένων σημείων εισόδου - εξόδου της χώρας:

- Δημιουργία περιφερειακής οδού Αλεξανδρούπολης.
- Βελτίωση της σύνδεσης με το αεροδρόμιο της Καβάλας και το λιμάνι της Κεραμωτής.
- Κατασκευή περιφερειακής οδού Καβάλας.
- Δημιουργία ανατολικής παράκαμψης Ξάνθης.
- Σύνδεση της Εγνατίας οδού με τις ΒΙΠΕ Περιφέρειας.
- Κατασκευή νέας οδικής γέφυρας και μεθοριακού σταθμού στο τελωνείο των Κήπων. Αναβάθμιση μεθοριακού σταθμού Νυμφαίας καθώς και των άλλων πυλών εισόδου - εξόδου και τελωνείων της Περιφέρειας.
- Άρση του μέτρου της απαγόρευσης διέλευσης τουριστικών λεωφορείων από το συνοριακό σταθμό της Νυμφαίας.

Σιδηροδρομικό δίκτυο

Για την ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου του σιδηροδρομικού δικτύου είναι απαραίτητη η υλοποίηση σημαντικών έργων βελτίωσης - αναβάθμισης καθώς και η δημιουργία νέων συνδέσεων όπως:

- Το έργο της αναβάθμισης του σιδηροδρομικού άξονα Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο, που χαρακτηρίζεται ως υψηλής προτεραιότητας καθώς συμβάλλει στην ανάδειξη του RRT (Rail-Road Terminal) του Σιδηροδρομικού Σταθμού Αλεξανδρούπολης, που περιλαμβάνεται στο εκτεταμένο διευρωπαϊκό δίκτυο.
- Η σύνδεση της Καβάλας (λιμένας «Φίλιππος Β΄) με το υφιστάμενο σιδηροδρομικό δίκτυο (Νέα Καρβάλη - Τοξότες Ξάνθης).
- Η βελτίωση και πλήρης ηλεκτροκίνηση με σηματοδότηση της υφιστάμενης σιδηροδρομικής γραμμής.
- Το έργο της σύνδεσης Θεσσαλονίκη - Καβάλα - Τοξότες - Αλεξανδρούπολη. Η νέα αυτή γραμμή αποτελεί τμήμα του άξονα Ανατολής - Δύσης (σιδηροδρομική Εγνατία) που έχει συμπεριληφθεί στο κύριο (core) σιδηροδρομικό δίκτυο των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ).

- Διερεύνηση της σκοπιμότητας - βιωσιμότητας της σιδηροδρομικής σύνδεσης Κομοτηνής - Βουλγαρίας μέσω Νυμφαίας.
- Διερεύνηση της σκοπιμότητας - βιωσιμότητας σιδηροδρομικής σύνδεσης μεταξύ Καβάλας - Δράμας.
- Η αναβάθμιση του μεθοριακού σιδηροδρομικού σταθμού Πυθίου (ως επιβατικού και εμπορευματικού καθώς αποτελεί τη μοναδική σιδηροδρομική σύνδεση Ανατολής και Δύσης), που εντάσσεται στο κύριο δίκτυο κόμβων (μεθοριακών σταθμών) στα ΔΕΔ-Μ.

Λιμενικές υποδομές και ακτοπολικές συνδέσεις

Για την ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου των λιμενικών υποδομών στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ απαιτούνται τα ακόλουθα έργα βασικής προτεραιότητας:

- Επανένταξη του Λιμένα της Αλεξανδρούπολης στο αναλυτικό Δίκτυο Διευρωπαϊκών Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ).
- Κατασκευή εγκαταστάσεων πολυχρηστικού σταθμού και λοιπών υποδομών στο Λιμένα Αλεξανδρούπολης.
- Κατασκευή έργων νέου Λιμένα Καβάλας (ολοκλήρωση υποδομών στο λιμένα ΦΙΛΙΠΠΟΣ Β').
- Αναβάθμιση - ανάπλαση αστικού λιμένα Καβάλας (ολοκλήρωση έργων υποδομής, εξυπηρέτηση κρουαζιέρας, μαρίνων σκαφών αναψυχής).
- Αναβάθμιση λοιπού λιμενικού συστήματος για την εξυπηρέτηση παραγωγικών και τουριστικών δραστηριοτήτων στην ΑΜ-Θ.
- Ενίσχυση του θαλάσσιου άξονα Βόρειου-Ανατολικού Αιγαίου μέσω της σύνδεσης του λιμένα της Καβάλας με Λήμνο, Λέσβο, Χίο, Σάμο μέχρι και τη Ρόδο.
- Σύνδεση λιμένων Αλεξανδρούπολης και Καβάλας με Σαμοθράκη, Ίμβρο και Τσανάκαλε.
- Σύνδεση με επιδοτούμενη γραμμή του λιμένα της Αλεξανδρούπολης με Σαμοθράκη, Λήμνο, Λέσβο.
- Ίδρυση νέου τελωνείου στη Σαμοθράκη

Αεροδρόμια και αεροπορικές μεταφορές

- Αναβάθμιση υποδομών των δύο αερολιμένων Χρυσούπολης και Αλεξανδρούπολης.
- Ανάπτυξη υποδομών εναέριων μεταφορών εμπορευμάτων (cargo)
- Δημιουργία ελικοδρομίων σε Σαμοθράκη, Β. Έβρο και σε άλλες απομακρυσμένες ή δύσβατες περιοχές.
- Εξασφάλιση προϋποθέσεων για δημιουργία δικτύου μεταφορών με υδροπλάνα.

4. Δίκτυα και Υποδομές Ενέργειας

Γεωθερμία

Συγκρότηση και σταδιακή υλοποίηση ενός στρατηγικού σχεδιασμού, με την ενεργή συμμετοχή των Δήμων, για τη συνολική αξιοποίηση της γεωθερμίας σε περιφερειακό επίπεδο ανάλογα με τις εναλλακτικές δυνατότητες που υπάρχουν (Λουτροθεραπεία - Ιαματικός τουρισμός, Τηλεθέρμανση, Λειτουργία Θερμοκηπιακών Εκμεταλλεύσεων, Υδατοκαλλιέργειες, Μεταποίηση Προϊόντων κλπ).

Φυσικό αέριο

- Κατασκευή του αγωγού IGB (σύνδεση Ελλάδας - Βουλγαρίας από την Κομοτηνή ως το Haskovo).
- Κατασκευή σταθμών αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου, ενός υπεράκτιου στην Αλεξανδρούπολη και ενδεχομένως ενός στην περιοχή της Καβάλας (στο, προς εξάντληση, υπόγειο κοίτασμα φυσικού αερίου στη θαλάσσια περιοχή του κόλπου).

(Τονίζεται ιδιαίτερα ότι οι υποδομές αυτές μπορούν να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία στην περιοχή, η χωροθέτησή τους όμως χρειάζεται να σταθμιστεί με αυστηρά κριτήρια ως προς τον περιορισμό των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων στις αντίστοιχες θαλάσσιες περιοχές).

- Κατασκευή του δικτύου μέσης και χαμηλής πίεσης για την τροφοδοσία των μεγάλων αστικών κέντρων της Περιφέρειας, αλλά και των βιομηχανικών εγκαταστάσεων και γενικά των παραγωγικών μονάδων.
- Προώθηση έργων και δράσεων κεφαλαιοποίησης των ωφελειών σε τοπικό επίπεδο από τη διέλευση των αγωγών, ιδίως σε περιοχές των σταθμών συμπίεσης, καθώς και σε τερματικούς σταθμούς εκφόρτωσης, αποθήκευσης και αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου.

Μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα

Προώθηση της προγραμματισμένης κατασκευής φράγματος και Υδροηλεκτρικού Σταθμού στη θέση Τέμενος (μετά τα υφιστάμενα φράγματα - ΥΗΣ Θησαυρού και Πλατανόβρυσης), προς ολοκλήρωση των μεγάλων υδροηλεκτρικών έργων της ΔΕΗ στον ποταμό Νέστο και την αναρρύθμιση των εκροών προς την κατάντη περιοχή.

5. Παραγωγικοί Τομείς

- Συνέχιση των αγροτικών αναδασμών κατά περίπτωση, σε σχέση και με την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, τα λοιπά εγγειοβελτιωτικά έργα και τις λειτουργικές απαιτήσεις των νέων ειδών.
- Αξιοποίηση της γεωθερμίας, του δικτύου φυσικού αερίου και της βιομάζας για θερμοκηπιακές εκμεταλλεύσεις. Ειδικότερα για τις εν δυνάμει ζώνες ανάπτυξης θερμοκηπιακών εκμεταλλεύσεων (Ν. Κεσσάνης, Ν. Ερασμίου, Ερατεινού, Ακροπόταμου, Λίμνης Μητρικού, Σαπών - Κρωβύλης, Αρίστηνου) κρίνεται σκόπιμη η διερεύνηση των διαδικασιών εκμετάλλευσης (γεωτρήσεις, διανομή) ανά γεωθερμικό πεδίο με τη δημιουργία αντίστοιχων φορέων (συνεταιρισμοί, εταιρείες ιδιωτικού ή δημόσιου χαρακτήρα κλπ.), η προώθηση της διαφοροποίησης στα μεγέθη των εκμεταλλεύσεων και η δυνατότητα πρόσβασης στη γεωθερμία σε ευρύτερες ομάδες χρηστών - παραγωγών.
- Εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης Βοσκοτόπων. Επίλυση προβλημάτων σχετικών με τις αρμοδιότητες των φορέων (ΟΠΕΚΕΠΕ-Περιφέρεια-Δήμοι) για τη διάθεση και εκμίσθωση βοσκήσιμων γαιών.
- Απρόσκοπτη χρηματοδότηση των Δασαρχείων της Περιφέρειας για δράσεις και έργα υποδομών προσπέλασης και διαχείρισης των δασικών περιοχών.
- Ενίσχυση της οργανωμένης χωροθέτησης (μείωση της διάσπαρτης δόμησης) και περιβαλλοντική εξυγίανση και λειτουργική αναβάθμιση των υφιστάμενων συγκεντρώσεων (θεσμοθετημένων ή άτυπων), με βέλτιστη αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδοχέων και δημιουργία των απαραίτητων υποδομών με παράλληλη αναγνώριση της αναγκαιότητας διαφοροποίησης της πολιτικής εγκατάστασης των δραστηριοτήτων μεταποίησης ανάλογα με τον χαρακτήρα, τη δυναμική και τους αναπτυξιακούς στόχους κάθε επιμέρους περιοχής.
- Ενίσχυση της συμπληρωματικότητας του δευτερογενούς με τον πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας (μεταποίηση τοπικών αγροτικών προϊόντων και καθετοποίηση της παραγωγής) με τη θεσμοθέτηση οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και τη δημιουργία ΒΙΟΠΑ.
- Οργάνωση και χωροθέτηση δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την εφοδιαστική αλυσίδα (logistics) και χονδρεμπόριο / αποθήκευση σε Επιχειρηματικά / Εμπορευματικά Πάρκα Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας (ΕΠΕΕΕ), εντός ή σε άμεση σχέση με τις χερσαίες λιμενικές ζώνες της Αλεξανδρούπολης και της Καβάλας.

- Λήψη αναγκαίων μέτρων για την ενίσχυση των παραμεθόριων περιοχών που πλήττονται ιδιαίτερα λόγω μετακινήσεων επιχειρήσεων και καταναλωτών σε γειτονικές χώρες.
- Επίλυση προβλημάτων για την υλοποίηση επενδύσεων στις προστατευόμενες περιοχές, ιδιαίτερα σε αυτές που περιλαμβάνουν μεγάλο τμήμα του θαλάσσιου μετώπου στην Περιφέρεια μας.
- Ανάδειξη ενός δικτύου οικισμών οι οποίοι θα αποτελέσουν τα τοπικά κέντρα ανάπτυξης, ενημέρωσης και διάχυσης του τουρισμού στο πλαίσιο ενός ιεραρχημένου και συμπληρωματικού δικτύου ζωνών τουριστικών δραστηριοτήτων.
- Βελτίωση των συνδέσεων μεταξύ των επιμέρους τουριστικών ζωνών, καθώς και γενικότερα βελτίωση των προσβάσεων σε περιοχές και θέσεις τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Περιορισμός της διάσπαρτης δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων μέσω της θεσμοθέτησης ζωνών τουρισμού - αναψυχής και της χωροθέτησης οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτήρα και τη χωρητικότητα της κάθε περιοχής.

6. Μέτρα για την ανάπτυξη της Έρευνας και Καινοτομίας στο παραγωγικό σύστημα

- Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΑΜ-Θ μέσω:
  - της Ακαδημαϊκής ανάπτυξης της σύμφωνα με τις προτάσεις των αντίστοιχων Ιδρυμάτων,
  - της ενίσχυσης του ερευνητικού της ρόλου με την δημιουργία αντίστοιχων ερευνητικών δομών,
  - της σύνδεσης με την περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη με την δημιουργία επιχειρησιακών δομών καινοτομίας, έρευνας και μεταφοράς τεχνολογίας.
- Εκσυγχρονισμός του αγροδιατροφικού συμπλέγματος και βελτίωση της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας με χρήση τεχνολογικά οδηγούμενης καινοτομίας.
- Βελτίωση της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας του αγροδιατροφικού συμπλέγματος με προσαρμογή και χρήση ώριμων διεργασιών, οργανωτικών και προωθητικών καινοτομιών, συμπεριλαμβανομένων της χρήσης ΤΠΕ, της ενίσχυσης των πηγών μοναδικότητας (π.χ., προϊόντα ΠΟΠ) και αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων.
- Ενίσχυση της τεχνολογικά οδηγούμενης προϊόντικής ή διεργασιακής καινοτομίας, κατά προτίμηση με εφαρμογή βασικών υποστηρικτικών τεχνολογιών στους κλάδους των πλαστικών-ελαστικών, των φαρμάκων, του ηλεκτρονικού / ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, των καινοτόμων δομικών υλικών, της ενέργειας, του περιβάλλοντος και των υβριδικών τεχνολογιών.
- Παροχή κινήτρων για εγκατάσταση παραγωγικών μονάδων των παραπάνω κλάδων στην Ανατολική Μακεδονία – Θράκη και ενθάρρυνση νέας καινοτομικής δραστηριότητας.
- Διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος μέσω οργανωτικών και προωθητικών καινοτομιών.
- Ανάπτυξη προωθητικών καινοτομιών για την ενίσχυση του branding των μαρμάρων και τη διεύρυνση των αγορών.
- Προσέλκυση ή υποστήριξη επενδύσεων σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών που υπηρετούν εμποδωμένους ή αναδυόμενους κλάδους της περιφερειακής οικονομίας.

7. Προγράμματα Τοπικής Ανάπτυξης

Εκχώρηση πόρων από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Υπουργείων στο ΠΕΠ ΑΜ-Θ και το ΠΔΕ για την υλοποίηση Προγραμμάτων Τοπικής Ανάπτυξης με βασικό στόχο τη

συγκράτηση του πληθυσμού, μέσω της χρηματοδότησης υποδομών και δράσεων για την ενίσχυση της απασχόλησης και τη βελτίωση της ελκυστικότητας των οικιστικών κέντρων για την εγκατάσταση ή την παραμονή ατόμων και επιχειρήσεων:

- Ένταξη επιπλέον δράσεων στην ΟΧΕ Πολιτιστικής Διαδρομής Εγνατίας Οδού.
- Χρηματοδότηση ΟΧΕ Ορεινής περιοχής Περιφέρειας ΑΜ-Θ.
- Χρηματοδότηση Σχεδίων ΒΑΑ για το σύνολο των Αστικών Κέντρων της Περιφέρειας ΑΜ-Θ (6 ΒΑΑ αντί 3).
- Επιπλέον χρηματοδότηση Σχεδίων Τοπικής Ανάπτυξης αγροτικών και νησιωτικών περιοχών.
- Χρηματοδότηση βασικών υποδομών Δήμων (έργα διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, έργα ύδρευσης κλπ).
- Χρηματοδότηση προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των Δήμων (Τοπικά Σχέδια Κοινωνικής Δράσης – Δικτύωση Φορέων).

8. Αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ

- Ολοκλήρωση των διαδικασιών αναθεώρησης του υφισταμένου από το 2003 Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της ΑΜ-Θ.
- Εξειδίκευση των κατευθύνσεων του Γενικού και των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού (Ειδικά Πλαίσια ΑΠΕ, Βιομηχανίας, Τουρισμού, Υδατοκαλλιεργειών) και ανάδραση προς τον σχεδιασμό εθνικού επιπέδου.

Δ. Προτάσεις για την διαμόρφωση πλαισίου μέτρων με σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ

1. Αναγνωρίζεται ότι το ζήτημα της ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια μας αποτελεί ένα από τα κρίσιμότερα ζητήματα που συνδυάζεται ιδιαίτερα με τις προσπάθειες για την υπέρβαση της κρίσης.
2. Η προσέλκυση κεφαλαίων και η πραγματοποίηση άμεσα επενδύσεων στην ΑΜ-Θ προϋποθέτει την ύπαρξη, με πρωτοβουλία της Κυβέρνησης, ενός επαρκούς πλαισίου μέτρων που επιδιώκουμε να ανακοινωθούν στο Συνέδριο.
Το Κράτος κρατά τον ρυθμιστικό του ρόλο και παρεμβαίνει μέσω κλαδικών πολιτικών, κινήτρων, κλπ. εκεί που είναι αναγκαίο. Ζητούμενο είναι να εξευρεθεί το κατάλληλο μίγμα παρεμβατικών πολιτικών που να αφορά τόσο στην επικέντρωση σε «αδύνατα σημεία» όσο και στην ενδυνάμωση περαιτέρω των «δυνατών σημείων» στην ΑΜ-Θ.
3. Ένα από τα «αδύνατα σημεία» που αφορά στην ασθενή διασύνδεση των Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τις επιχειρήσεις και την τοπική ανάπτυξη, πρέπει να αντιμετωπισθεί άμεσα με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο.
4. Τονίζεται η προτεραιότητα σε μέτρα που να αφορούν στην νεανική επιχειρηματικότητα. Ειδικότερα διαπιστώνεται ότι μορφές: κοινωνικής επιχειρηματικότητας, συνεταιριστικής δράσης «νέας γενιάς», καινοτόμων συλλογικών τρόπων διαχείρισης αγροτικής παραγωγής, θερμοκοιτίδων συνεργατισμού κλπ., ακολουθούν βραδύτατους ρυθμούς ανάπτυξης ή είναι ανύπαρκτες στην Περιφέρειά μας.
5. Σε τομείς που ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη μεγάλα έργα και προγραμματίζονται νέα, δημόσια ή ιδιωτικά, πχ Ενεργειακός τομέας ή συνδυασμένων Μεταφορών, είναι αναγκαίο να υπάρχει σε εύλογο χρονικό διάστημα αναλυτική προσέγγιση από πλευράς αρμόδιων Υπουργείων των πολλαπλασιαστικών ωφελειών που δημιουργούνται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και αφορούν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας ή στη συμπληρωματική αξιοποίησή τους από την αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού. Η πρόβλεψη για

χωροθέτηση πχ. μέσω ΠΠΧΣΑΑ, των παραπάνω και η ενημέρωση των πολιτών και των φορέων είναι άμεσης προτεραιότητας θέμα.

6. Η πορεία της παραγωγικής ανασυγκρότησης δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική αν δεν συνδυάζεται με μέτρα για το περιβάλλον που κατοικούν οι πολίτες. Η ενίσχυση των χωριών και των λοιπών αστικών κέντρων δεν συνδυάζεται μόνο με την υλοποίηση αναγκαίων κλασσικών υποδομών για την ελκυστικότητα των οικισμών μας.

Οι «έξυπνες πόλεις και κοινότητες» ως Ευρωπαϊκής σύμπραξης καινοτομία για τις πόλεις, τη βιομηχανία και τους πολίτες προσδιορίζει μια νέα κατεύθυνση στην αστική και περιφερειακή ανάπτυξη.

Η συνδυασμένη άνοδος και αποδοχή του Internet και του World Wide Web ανοίγουν το δρόμο σε ένα ευρύτερο φάσμα τεχνολογιών και διαδικασιών όπως το cloud computing, το διαδίκτυο των πραγμάτων, η προσεκτική διαχείριση των μαζικών δεδομένων κλπ. Τα παραπάνω δεν είναι εργαλεία μόνο που συμβάλουν σε ένα ελκυστικό περιβάλλον για τους κατοίκους, το επιχειρηματικό δυναμικό κλπ. αλλά αποτελούν υπό προϋποθέσεις στοιχεία μόχλευσης τοπικών και περιφερειακών πόρων καθώς και ενεργοποίησης -ενδογενώς- αναπτυξιακών διαδικασιών.

Η επιλεγμένη εφαρμογή παρόμοιων συστημάτων πρέπει να ξεκινήσει από την ακριτική Περιφέρειά μας.

7. Στην διαδικασία της ανασυγκρότησης η ΤΑ μπορεί να είναι ένας ισχυρός συνδετικός κρίκος και επιταχυντής των εξελίξεων. Η θεσμοθέτηση των Τοπικών Συμφώνων Προώθησης της Επιχειρηματικότητας και η εξειδίκευση των πρωτοβουλιών μέσα από ένα πλέγμα προτάσεων για νομοθετικές ρυθμίσεις, που θα συμβάλλουν στην αξιοποίηση της δημοτικής παρουσίας και των τοπικών πόρων, περικλείονται στις αποφάσεις του περυσινού Συνεδρίου της ΚΕΔΕ στη Θεσσαλονίκη.
8. Το τέλος της κρίσης πρέπει να βρει την Περιφέρεια ΑΜ-Θ με μικρότερο αναπτυξιακό έλλειμμα σε σχέση με άλλες πλουσιότερες περιφέρειες και το Κέντρο. Αυτό προϋποθέτει, μεταξύ των άλλων, άλλες μορφές οργάνωσης του Κράτους. Στην κατεύθυνση αυτή η Συνταγματική θωράκιση της σχέσης της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης με την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι πλέον αδήριτη ανάγκη.